

***Afrondend document Ketenhandhaving als onderdeel van de Pilot WABO Limburg Zuid
Eindversie d.d. 23 december 2009***

01. Inleiding

In het kader van de invoering van de WABO heeft in Limburg Zuid een pilot plaatsgevonden die bestond uit diverse subpilots.

Eén van deze subpilots was gericht op het onderdeel “ketenhandhaving” dat een onderdeel vormt van het handhavingsinstrumentarium waarover de overheid beschikt.

Het doel van ketenhandhaving is om vrijkomende (afval)stromen te volgen vanaf het moment dat deze vrijkomen tot het moment waarop deze een eindbestemming of einddoel bereiken. Als einddoel of eindbestemming is gedefinieerd dat de stromen (gecertificeerd) op een eindbestemming zijn toegepast dan wel als gecertificeerd product op een distributieopslag zijn opgeslagen. Hierbij dient in beeld gebracht te worden welke handelingen met deze stoffen worden gedaan en of deze qua regelgeving en/of milieuhygiënisch verantwoord zijn. Deze subpilot beperkt zich tot de stromen: bouw- en sloopafval, asbest en grond.

De doelstelling van deze subpilot is driedelig te weten:

- het opstellen en juridisch laten toetsen van stroomschema's op basis waarvan ketenhandhaving ten aanzien van deze stoffen in praktijk kan plaatsvinden;
- het toetsen van deze stroomschema's in enkele praktijksituaties.
- het geven van een indicatie van de tijdsbesteding die met ketentoezicht gemoeid is
- inzicht krijgen in de wijze waarop relevante instanties ketenhandhaving uitvoeren

02. Het proces

In eerste instantie is door een aantal leden van de werkgroep het proces in beeld gebracht op welke wijze met deze stromen moet worden omgegaan vanaf het moment van vrijkomen van de stoffen tot het moment dat deze hun einddoel bereikt hebben. Als uitgangspunt zijn de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen genomen.

Vervolgens heeft een juridische toets van de opgestelde stroomschema's plaatsgevonden door juristen van de gemeente Maastricht.

Dit proces heeft geleid tot een viertal stroomschema's welke vervolgens in een tweetal praktijksituaties getoetst zijn. De stroomschema's zijn als bijlage 1 tot en met 4 aan deze evaluatie toegevoegd. De rapportages van de praktijktoetsen zijn als bijlage 5 en 6 toegevoegd. De controle bij Huize Tieder bestond uit een administratieve controle die heeft plaatsgevonden na de daadwerkelijke sloop. Bij “Roosen” in Elsloo was juist sprake van een praktijkcontrole tijdens de uitvoering van de sloop. Om een compleet beeld te krijgen in het kader van ketentoezicht is een samenvoeging van de beide controles bij één project noodzakelijk. Alleen een administratieve controle achteraf levert slechts een marginaal beeld op waaraan weinig waarde kan worden toegekend. Uit bijlagen 5 en 6 blijkt dat met een complete controle (praktijk en administratief) bij een middelmatig complex project op korte afstand (5 minuten) van de standplaats ca 215 uren gemoeid zijn.

Daarnaast heeft een enquête plaatsgevonden bij alle betrokken instanties naar de plaats die ketenhandhaving in het handhavingproces van de individuele instanties inneemt. Een analyse van de enquête is als bijlage 7 toegevoegd.

03. De resultaten

De in het projectplan gestelde doelen zijn behaald.

Er ligt een drietal juridisch getoetste stroomschema's, met beschrijvende toelichting, die ook aan de praktijk getoetst zijn.

Daarnaast is er inzicht verkregen in de plaats die ketenhandhaving in praktijk inneemt in de toepassing van het handhavingsinstrumentarium.

Verder is in beperkte mate de problematiek rondom de illegale verwijdering van asbest in beeld gebracht. Zie hiervoor bijlage 9.

04. Conclusies

In zijn algemeenheid wordt er weinig tot niets gedaan met het instrument ketenhandhaving. Hiervoor is een aantal redenen te benoemen. Ketenhandhaving is een zeer specifiek onderdeel van het handhavingsinstrumentarium. Er is veel specifieke kennis nodig bij de deelnemende handhavers. Het onderwerp vraagt om een grote inzet van personele capaciteit gedurende het gehele proces.

Ketenhandhaving zal naar verwachting een groot effect opleveren omdat de betrokken branche tot op heden onvoldoende gecontroleerd wordt en omdat er in deze materie veel geld te verdienen valt indien men de geldende wetgeving niet of niet geheel toepast.

Ook is het van groot belang dat ketenhandhaving onderdeel uitmaakt van integrale handhaving. Vaak worden al in het voortraject (sloopvergunning, aanlegvergunning, saneringsaanpak) belangrijke besluiten genomen die een directe impact hebben op de uitvoering van de ketenhandhaving. Hiervoor is het van belang dat ook andere disciplines bij ketenhandhaving betrokken worden.

Ook zal de toepassing van ketenhandhaving bijdragen aan een beter naleefgedrag. Het gaat veelal om een beperkt aantal spelers in deze branche waarbij de preventieve werking van ketenhandhaving zeker zijn doorwerking zal hebben.

De werkgroep komt tot de eindconclusie dat ketenhandhaving een belangrijke bijdrage kan leveren aan een milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van (afval)stromen. Dit betreft een 1^e conclusie op basis van een uiterst beperkte praktijkervaring. Meer praktijkervaring zal een verdere aanscherping van de conclusies/aanbevelingen opleveren.

5. Aanbevelingen

De werkgroep doet de volgende aanbevelingen:

01. geef bestuurlijk meer prioriteit en commitment aan het onderdeel ketenhandhaving;
02. stel deskundige regionale handhavingsteams samen die zich bezig houden met ketenhandhaving en flexibel op alle stromen inzetbaar zijn;
03. maak ketenhandhaving tot een voortdurende activiteit binnen de handhavingstructuur;
04. laat ketenhandhaving als eerste aanzet plaatsvinden vanuit een regionale aanpak. De optimale schaal voor ketenhandhaving vormt de provinciale schaal. Uitvoering op de schaal van de veiligheidsregio zou een aanzienlijke verbetering zijn. Vooruitlopend op verdere centralisatie zou een regionale aanpak een eerste aanzet in de goede richting zijn (zie bijlage 8);
05. de voorkeursorganisatie vindt plaats op publiekrechtelijke grondslag (Openbaar Lichaam).
06. bevorder implementatie van ketentoezicht in de diverse betrokken organisaties. Laat via regionale opschaling een doorgroei naar hogere opschaling plaatsvinden (bottom-up benadering);
07. draag zorg voor een (jaarlijkse) up-date van de stroomschema's.